

Nr 210.

Av herr **Larsson, Johan**, och herr **Wahlmark**, om ökat statsbidrag till Uppsala läns landsting för uppförande av ett centralsanatorium.

I årets statsverksproposition femte huvudtiteln punkt 25 har Kungl. Maj:t föreslagit att riksdagen måtte medgiva, att Kungl. Maj:t må — utan hinder av gällande bestämmelser beträffande statsbidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter — av förevarande anslag bevilja Uppsala läns landsting ett statsbidrag till uppförande i huvudsaklig överensstämmelse med förut omförmälda förslag av ett centralsanatorium med 112 vårdplatser med ett belopp av 4,000 kronor för varje vårdplats, isoleringsplatser ej inberäknade, dock med den inskränkningen att statsbidraget ej må överstiga hälften av den enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga byggnadskostnaden samt under villkor att sanatoriet icke må utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande i framtiden användas till annat än därmed avsett ändamål.

I likhet med vad som tidigare skett i vissa fall, då förhöjt statsbidrag beviljats har icke särskilt anslag ifrågasatts för ändamålet utan avsetts att anslaget skulle utgå i sinom tid av anslaget till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter.

Beträffande beloppet har Kungl. Maj:t nedsatt det av kungl. medicinalstyrelsen föreslagna bidraget från 5,000 kronor till 4,000 kronor per vårdplats. Då medicinalstyrelsen föreslagit ett extra statsbidrag, uppgående till 3,000 kronor per plats, har anledningen därtill varit den, att styrelsen ansett tillkomsten av ett centralsanatorium i anslutning till Akademiska sjukhuset utgöra ett synnerligen viktigt led i den allmänna läkarutbildningen för tuberkulossjukvård. Styrelsen har härom yttrat bland annat, att styrelsen »ville på det livligaste vitsorda, att behov föreläge av en anstalt för undervisning i lungtuberkulosens klinik, i sanatorievårdens principer och praktiska tillämpning, i ställandet av indikationer för mera speciella ingrepp vid lungtuberkulos och om möjligt även i det socialhygieniska tuberkulosarbetets teori och praktik. Inrättandet av en dylik anstalt utgjorde ett av de betydelsefullaste önskemålen för det svenska tuberkulosarbetet. Styrelsen önskade framhålla, att den vetenskapliga forskningen rörande tuberkulosen för närvarande vore synnerligen livlig och att dess senaste resultat med all sannolikhet kunde komma att ej oväsentligt påverka det praktiska tuberkulosarbetet. Det skulle därför vara synnerligen värdefullt för läkarutbildningen och för vårt tuberkulosarbete befruktande, om till de medicinskt-kliniska institutionerna i Uppsala anknötes en klinisk tuberkulosanstalt för undervisning och vetenskaplig forskning». Det sålunda lämnade förordet för det sålunda förhøjda bidraget torde få anses innebära ett synnerligen kraf-

tigt tillstyrkande. Styrelsen gjorde dock beträffande bidragets storlek den begränsningen att styrelsen ansåge statsbidrag från anslaget till uppförande och inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter icke lämpligen böra beviljas med högre belopp än det tidigare av andra grunder från samma anslag beviljade förhöjda byggnadsbidraget eller med högst 5,000 kronor per vårdplats eller med mer än högst hälften av byggnadskostnaden.

Den medicinska fakultetens samtliga överläkare hava i skrivelse den 11 december 1933 särskilt framhållit, att undervisningen i lungtuberkulos för närvarande bedrivs utan möjlighet att bibringa de studerande tillfredsställande praktisk övning och erfarenhet. Denna brist kan endast fyllas genom att tillräckligt stort patientmaterial stode till förfogande för undervisningen samt därigenom att i detta material inginge olika åldersgrupper, olika stadier och variationer av sjukdomen. Det vore därför ofrånkomligt, att en särskild barnavdelning inrymdes i sanatoriet, om de studerande skulle kunna vinna inblick i de särskilda formerna av tuberkulosen under barnåldern. I anledning av att lokaler för poliklinik och dispensärklinik inginge i planläggningen av sanatoriet, yttrade nämnda överläkare, att denna omständighet vore för undervisningen av så eminent betydelse, att förslaget i denna del vore väl motiverat även om därigenom föranleddes en ökning i anläggningskostnaden. Och slutligen ha de framhållit vikten av att de studerande vid ett egentligt sanatorium finge sätta sig in i det sociala arbete, som inginge såsom ett viktigt led i tuberkulosens bekämpande som folksjukdom.

Landstinget har i samband med Akademiska sjukhusets ledning sökt i alla avseenden rätta sig efter de sålunda framställda kraven ur undervisningsynpunkt.

Ehuru departementschefens välvilliga framställning är värd att livligt uppskattas, synes det dock som om det alldeles speciella undervisningsintresse, som här är så starkt betonat av medicinalstyrelsen och fakulteten, borde leda till att det anslagsbelopp, medicinalstyrelsen förordat, finge bibehållas, i synnerhet som det torde vara berättigat att påstå, att de kostnader, landstinget iklätt sig för Akademiska sjukhuset, avsevärt överstigit vad ett län med motsvarande befolkningssiffra eljest skulle ansett möjligt att offra för en central sjukvårdsinrättning vid sidan av andra sjukvårdsbehov.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte medgiva, att det för Uppsala läns landsting avsedda statsbidraget till uppförande av ett centralsanatorium med 112 vårdplatser måtte utgå med ett belopp av 5,000 kronor för varje vårdplats, isoleringsplatser ej inberäknade, dock högst med hälften av den verkliga byggnadskostnaden.

Stockholm den 23 januari 1934.

Joh. Larsson
i Örbyhus.

C. P. Wahlmark.